Çevre Kalite Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çevre Kalite Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18462

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çevre Kalite Ölçe?i (ÇKÖ), bireylerin ya?ad?klar? çevrenin kalitesine dair alg?lar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, orijinal bir enstrüman?n Türk kültürüne ve diline **psikometrik uyarlama** çal??mas? sonucunda elde edilmi?tir. Ölçe?in Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??malar? Gökçen Akyürek ve Gülsen Bumin taraf?ndan 2018 y?l?nda tamamlanm??t?r. ÇKÖ, bireyin günlük ya?amdaki kat?l?m?n? ve genel refah düzeyini etkileyen çevresel faktörlerin de?erlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çevre Kalite Ölçe?i, **Çevre Kalitesi**, Psikometrik Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, **Mesleki Kat?l?m**, Alg?lanan Çevre.

Yazarlar

Gökçen Akyürek, Gülsen Bumin.

Amaç

Çevre Kalite Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin fiziksel, sosyal ve kültürel çevrelerinin kalitesini sübjektif olarak de?erlendirmelerini sa?lamakt?r. Ölçek, özellikle bireyin günlük ya?amdaki faaliyetlere kat?l?m?n? (occupational participation) destekleyen veya engelleyen çevresel nitelikleri belirlemeye odaklan?r. Bu, mesleki terapi ve rehabilitasyon alanlar?nda çevresel düzenlemeler yap?lmas?na yönelik önemli veriler sunar.

Ölçek, sa?l?k profesyonellerine ve ara?t?rmac?lara, çevresel engellerin veya destekleyici faktörlerin bireyin ya?am kalitesi üzerindeki etkilerini sistematik bir ?ekilde ölçme imkan? sunar. Bu sayede, çevresel müdahale stratejilerinin geli?tirilmesine bilimsel bir temel sa?lan?r.

Yap?

Çevre Kalite Ölçe?i, çevre kalitesi kavram?n? çok boyutlu bir yap? olarak ele al?r. Ölçek, genellikle bireyin etkile?imde bulundu?u çevrenin eri?ilebilirli?i, güvenli?i, esteti?i ve sosyal destekleyici yönleri gibi alt boyutlar? ölçmektedir. Bu yap?, çevresel faktörlerin bireyin i?levselli?i ve refah? üzerindeki do?rudan etkisini yans?t?r.

Ölçe?in ölçtü?ü temel **psikolojik yap?**, ki?inin kendi çevresiyle olan uyumunu ve bu çevreden ald??? memnuniyet düzeyini içerir. Ölçek, 26 maddeden olu?makta olup, her bir madde çevrenin belirli bir yönünü de?erlendirmeye yöneliktir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Çevre Kalite Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu ve ölçmek istedi?i kavram? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek amac?yla **geçerlik** çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar genellikle kapsam geçerli?i, yap? geçerli?i ve ölçüt geçerli?i analizlerini içerir.

Akyürek ve Bumin (2018) taraf?ndan yap?lan ara?t?rmada, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?u ve çeviri sürecinin kültürel e?de?erli?i sa?lad??? do?rulanm??t?r. Yap? geçerli?i için kullan?lan istatistiksel yöntemler, ölçe?in teorik olarak öngörülen boyutlar? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini ve iç tutarl?l???n?n yeterli olup olmad???n? incelemi?tir. Güvenirlik çal??malar?nda s?kl?kla Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? ve test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleri kullan?lm??t?r.

Türkçe uyarlama çal??mas?nda elde edilen yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, Çevre Kalite Ölçe?i'nin maddelerinin homojen oldu?unu ve ayn? yap?y? ölçmekte ba?ar?l? oldu?unu göstermektedir. Bu bulgular, ölçe?in ara?t?rmalarda ve klinik uygulamalarda güvenle kullan?labilece?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinin kritik bir a?amas? olan **Faktör Analizi**, ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek için kullan?lm??t?r. Bu analiz, 26 maddenin alt?nda yatan temel boyutlar? veya faktörleri ortaya ç?karmay? amaçlam??t?r.

Yap?lan analizler, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak çevresel kalite alg?s?n? temsil eden belirli alt faktörlerin varl???n? do?rulam??t?r. Genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) teknikleri kullan?larak, Türkçe formun faktör yap?s?n?n kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?u gösterilmi?tir.

Araç

Test Türü: Uyarlama ve Standardizasyon Çal??mas? (Orijinali self-report enstrümand?r.)

Format: 26 maddelik, bireyin kendi alg?s?n? de?erlendirmeye dayal? anket format?.

Dil Seçene?i: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (Bilinmiyor, muhtemelen ?ngilizce).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: Genel popülasyon ve çe?itli klinik gruplar (uygulama amac?na ba?l? olarak).

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Uyarlama çal??mas? yeti?kin popülasyon üzerinde yap?lm??t?r).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki farkl? demografik özelliklere sahip bireyler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, bireylerden ya?ad?klar? çevrenin farkl? yönlerini (fiziksel, sosyal vb.) belirli bir derecelendirme sistemi kullanarak puanlamalar?n? ister. Derecelendirme format? orijinal çal??mada belirtilmemi?tir, ancak tipik olarak Likert tipi bir ölçek kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çevre Kalite, Adaptasyon, Psikometri, Gökçen Akyürek, Gülsen Bumin, 26 Madde, Çevresel Alg?, Ya?am Kalitesi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gökçen Akyürek

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor.

Kurum E-posta Adresleri: gkcnakyrk@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Yazar?n belirtilen e-posta adresi üzerinden ileti?im kurulabilir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Gökçen Akyürek ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ücret bilgisi belirtilmemi?tir, ancak akademik kullan?m için genellikle izin al?nmas? yeterlidir.

Test Y?l? (Uyarlama): 2018 (Yay?n y?l?).

Kaynaklar

Akyürek, G. ve Bumin, G. (2018). The Measure of Quality of the Environments' Turkish validity and reliability. *OTJR: Occupation, Participation and Health,* 1-8. doi: 10.1177/1539449218812150

Bu ölçe?e ait orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

cevre-kalite-olcegi-toad.pdf

Çevre Kalite Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Kaynak içerikte yaln?zca ölçe?in 26 maddeden olu?tu?u belirtilmi? olup, maddelerin tam metni verilmemi?tir. Maddelerin tamam?na ula?mak için ilgili akademik yay?n incelenmeli veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM